

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เขตตรวจราชการที่ 4

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO
PROMOTE CAREER SKILLS OF STUDENTS IN PRIMARY SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA, INSPECTION AREA 4

ดิษฐวัฒน์ ธนกรเต็มมูล / Ditthawat Thanakontemmoon ¹

นภาเดช บุญเชิดชู / Napadech Booncherdchoo ²

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / Jittirat Saengloetuthai ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และ 2) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4 จำนวน 230 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามจังหวัด ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 690 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และระยะที่ 2

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University), krurkrai.teacher@gmail.com

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University), napadech1919@gmail.com

³ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University), sjittirat@gmail.com

การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาในเทศก์ และครู จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ได้แก่ 3.1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะอาชีพ 3.3) การวัดและประเมินผลทักษะอาชีพ 3.4) การพัฒนา หลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.5) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดขึ้น

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาได้รับ ฉันทามติให้มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารงานวิชาการ, ทักษะอาชีพ, โรงเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) develop an academic administration model to enhance career skills of students in primary schools; and 2) evaluate the academic administration model to promote the career skills of students in primary schools. This mixed-methods study was divided into two phases. Phase 1 involved the development of an academic administration model to promote career skills of primary schools students through the study of academic administration factors. The informants were 7 school administrators, educational administrators, and supervisors, obtained from purposive selection based on the set criteria. Data were collected using semi-structured interviews and were analyzed by content analysis and confirmatory factor analysis of academic administration. The research sample group was 230 schools under the Office of Primary Educational Service Area, Inspection Area 4, derived by stratified random sampling as distributed by provinces. The informants for the questionnaire included school administrators, teachers responsible for academic affairs, and basic career teachers, totaling 690 persons. Data were collected using a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis. Phase 2 involved the evaluation of the academic administration model in promoting career skills of

primary school students. The informants were 9 school administrators, supervisors, and teachers, obtained from purposive selection based on the set criteria. Data were collected through a connoisseur seminar and analyzed using content analysis. The developed academic administration model to promote career skills of students was implemented in two primary schools, obtained from purposive selection based on the set criteria. The informants were 6 school administrators, teachers responsible for academic affairs, and basic career teachers. Data were collected through a feedback meeting and analyzed via content analysis.

The research results showed that:

1. The academic administration model to promote career skills of students in primary schools consisted of 1) principles of the model; 2) goals and objectives of the model; 3) academic administration process for promoting career skills, including 3.1) organizing career skills learning process, 3.2) developing educational media, innovation, and technology, 3.3) assessing career skills, 3.4) developing a career skill curriculum, and 3.5) conducting research to improve the quality of career skills; 4) model implementation; and 5) outcome.

2. The developed academic administration model to promote career skills of primary school students was approved by consensus that it was accurate, appropriate, feasible, and beneficial.

Keywords: academic administration model, career skill, primary school

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาของเด็กด้วยโอกาสที่ขาดความพร้อมการจัดการศึกษาด้านอาชีพจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีนโยบายการจัดการศึกษาด้านอาชีพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยพัฒนาทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตรวมถึงการประกอบอาชีพ ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดรวมทั้งสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนทั้งมีในการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน ในส่วนของการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนรู้ เพื่อให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันและสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพของตนเอง รวมถึงการวางแผนการประกอบอาชีพ การแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การค้นคว้าหาความรู้จนสามารถนำความรู้ที่ตนเองมี

นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีความพร้อมรับการแข่งขันในสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและเป็นยุคที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการนำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง (ดิเรก พรสีมา, 2559: 10)

ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาการส่งเสริมทักษะอาชีพให้นักเรียนของสถานศึกษายังพบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ขาดจากสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งครูผู้สอนในสถานศึกษาที่สอนวิชาเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะอาชีพยังขาดความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และพบปัญหาด้านหลักสูตรของสถานศึกษายังขาดความชัดเจนในการส่งเสริมทักษะอาชีพ รวมถึงปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมอาชีพไม่หลากหลายการผนวกกับการส่งเสริมอาชีพเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกสาระวิชายังไม่เหมาะสม อาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมยังไม่เหมาะสม ขาดครูผู้สอนวิชาชีพเฉพาะด้าน การเก็บรักษาสื่อการสอนไม่เป็นระบบ ขาดข้อมูลแหล่งวิทยากรท้องถิ่น เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมและประเมินผลไม่เหมาะสมกับกิจกรรม นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องของการมีส่วนร่วม คือ ผู้ปกครองและชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษา ขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา (นงนุช ชุมภูเทพ, 2560: 16)

จากข้อมูลทีกล่าวมาในข้างต้น การเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริตและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ การดำเนินการต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาเพื่อระดมความคิดและประสบการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน ความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของตลาดงาน และแนวโน้มลักษณะงานในอนาคต การพิจารณาเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพเป็นการเปิดและสร้างโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสและทดลองทำงานที่ตนเองสนใจเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกเส้นทางการศึกษาต่อและการมีงานทำ รวมทั้งเป็นการสร้างโลกทัศน์ทางปัญญาสร้างมุมมองที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการด้านอาชีพที่ต้องอาศัยประสบการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้บุคคลประกอบอาชีพเลี้ยงตนให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลต่อวิถีชีวิตและโลกของงานอาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 4 ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 4

ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีความสอดคล้องต่อความต้องการในสภาพพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4
2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

แหล่งข้อมูล

เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของนักวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน วิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบเพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ

เครื่องมือ

แบบวิเคราะห์เอกสาร รวบรวมข้อมูล และสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นตารางวิเคราะห์รายละเอียดของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน
2. สรุปผลการศึกษารวบรวมเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสาระสำคัญ การจำแนก การเรียงลำดับความสำคัญ โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ โดยใช้ค่าความถี่ เรียงลำดับความสำคัญ จัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา
 - 1.2 มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 1.3 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ
2. ผู้บริหารการศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้
 - 2.1 เป็นนักวิชาการด้านการศึกษา มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน
 - 2.2 มีประสบการณ์ด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 2.3 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ด้านการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา งานวิชาการ
 - 2.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ
3. ศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติดังนี้
 - 3.1 เป็นศึกษานิเทศก์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน
 - 3.2 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 3.3 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ด้านการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา งานวิชาการ
 - 3.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน และสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการสัมภาษณ์กับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน และเมื่อรวมคะแนนและแทนค่าในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการนัดหมายแจ้งหัวข้อการสัมภาษณ์ ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้รับทราบถึงประเด็นการสัมภาษณ์

2. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 คน และดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 ร่างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์เป็นร่างองค์ประกอบของ
การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ประชากร

ประชากร คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 464 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4 จำนวน 230 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามจังหวัด โดยแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพ รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 690 คน

เครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน และสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) การกำหนดค่าคะแนนผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับนิยามศัพท์ขององค์ประกอบแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.80 และ 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เท่ากับ 0.91 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ เท่ากับ 0.95 ด้านการวัดและประเมินผลด้านทักษะอาชีพ เท่ากับ 0.92 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ เท่ากับ 0.96 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านทักษะอาชีพ เท่ากับ 0.97 และรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

4. ปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนและจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามในแบบสอบถาม

2. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด เพื่อข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงตัวแปรต่าง ๆ โดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดขององค์ประกอบแต่ละตัว

ขั้นตอนที่ 5 ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 และ 4 มาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบเชิงข้อความ

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโดยการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) และการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา
 - 1.2 มีประสบการณ์ด้านบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 1.3 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก
 - 1.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ
2. ผู้บริหารการศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้
 - 2.1 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านบริหารการศึกษา
 - 2.2 มีประสบการณ์ ด้านบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 2.3 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก
 - 2.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ
3. ศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติดังนี้
 - 3.1 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ

ของนักเรียน

- 3.2 มีประสบการณ์ ด้านการบริหารงานวิชาการไม่ต่ำกว่า 5 ปี
 - 3.2 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก
 - 3.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ
4. ครู มีคุณสมบัติดังนี้
 - 4.1 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพ

ของนักเรียน

- 4.2 มีประสบการณ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- 4.3 จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก
- 4.4 มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

เครื่องมือ

1. คู่มือการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย คำชี้แจง ประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประเด็นองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และวิธีการดำเนินการ
2. แบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การรวบรวมข้อมูล

1. นัดหมายการเข้าร่วมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการนัดหมายแจ้งหัวข้อ ส่งประเด็นการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงข้อมูลและประเด็นการสัมมนา
2. จัดทำคู่มือการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาก่อนวันสัมมนา พร้อมหนังสือเชิญสัมมนา
3. กำหนดวัน เวลา ในการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตอบแบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบการสรุปผลการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
4. รวบรวมผลการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาลงข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย

1. สรุปผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อ ส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3.1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดทำแผนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพให้แก่ นักเรียน การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความรู้ การจัดกิจกรรม พัฒนาด้านทักษะ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านจิตใจและการประยุกต์ใช้ความรู้ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการสอนด้านทักษะอาชีพ การสร้างสื่อและ เทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะอาชีพ การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุง และพัฒนาสื่อในการพัฒนาทักษะอาชีพให้มีความทันสมัย 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพเป็น การดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน การสร้างเครื่องมือในการประเมินการตัดสินผลการเรียน และ การนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 3.4) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพ ของสถานศึกษาเป็นการดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมิน หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร 3.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพเป็นการดำเนินการกำหนด ปัญหาการวิจัย การออกแบบการวิจัย และการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนา 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จากการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบไค-สแควร์ ($\chi^2 = 853.77$, $df = 178$, $RMSEA = 0.07$) ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.04 แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

2.1 ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3.1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพ 3.4) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติในรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3.1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพ 3.4) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.5) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) เหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.18$) เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.18$) และเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อ

ส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3.1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดทำแผนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพให้แก่ นักเรียน การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านทักษะ การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านจิตใจ และการประยุกต์ใช้ความรู้ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการสอนด้านทักษะอาชีพ การสร้างสื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะอาชีพ การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงและพัฒนาสื่อในการพัฒนาทักษะอาชีพให้มีความทันสมัย 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพเป็นการดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การตัดสินผลการเรียน และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 3.4) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษาเป็นการดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร 3.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพมีการดำเนินการกำหนดปัญหาการวิจัย การออกแบบการวิจัย และการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนา 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับนงนุช ชุมภูพร (2560: 140) ที่วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นที่สูงและทิวเขาดงพญาเย็น ฝั่งตะวันตก พบว่า รูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน เป็นรูปแบบที่บูรณาการการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแนวคิดตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ 3) กระบวนการ และ 4) เป้าหมาย สอดคล้องกับณรงค์ อภัยใจ (2560: 189) ที่วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบมีอยู่ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านทั่วไป องค์ประกอบด้านที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน การตรวจสอบ การปรับปรุง และการรายงานผล องค์ประกอบด้านที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ องค์ประกอบด้านที่ 4 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับ Brown & Moberg (1980: 16-17) ได้วิเคราะห์รูปแบบจากแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบกับหลักการบริหารตามสถานการณ์ กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) เทคโนโลยี 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการจัดการ และ 5) การตัดสินใจสั่งการ และสอดคล้องกับ Anderson (1997: 52) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) หลักฐานที่แสดงการยอมรับประสิทธิภาพของรูปแบบและในส่วนที่องค์ประกอบของรูปแบบมีความแตกต่างกัน เนื่องด้วยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ จึงค้นพบแนวความคิดในการพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบไม่มีข้อกำหนดตายตัว แต่เริ่มจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่จะสร้างรูปแบบให้ถูกต้องชัดเจนแล้วนำรูปแบบที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพตามหลักวิชาการว่าสามารถนำรูปแบบไปใช้ตรงตามองค์ประกอบหรือไม่ องค์ประกอบของรูปแบบควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๆ ที่สัมพันธ์กันและส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อกัน ซึ่งจะช่วยอธิบาย

หรือแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างหรือกระบวนการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบสามารถอธิบายแนวคิดของเรื่องที่จะศึกษาได้ โดยสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปร สามารถทำนายและอธิบายปรากฏการณ์หรือความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ได้ศึกษาได้อย่างชัดเจน เป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ใหม่ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ และเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

2. สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 4

ผลการวิจัยพบว่า การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย 3.1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 3.2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพ 3.4) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติให้กับรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และผลการประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย 3.1) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะ 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพ 3.4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ และ 3.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่าผลการประเมินรูปแบบในภาพรวม มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับพระมหายุทธนา ตุ่มอ่อน (2564: 225) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการจัดทำและตรวจสอบคู่มือการใช้ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเพื่อหาค่าความสอดคล้องและความเที่ยงตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับเจริญพร คำจารย์ (2558: 286) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนารูปแบบมีองค์ประกอบหลัก จำนวน 3 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย จำนวน 19 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 9 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน

6 องค์ประกอบย่อย และกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 4 องค์ประกอบย่อย สอดคล้องกับดารุณี เดชยศดี (2562: 204) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า จากการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบของผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสิทธิภาพสำหรับนำไปทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Guskey (2000: 24) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่ดีต้องมีลักษณะที่ประกอบด้วย ความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นประโยชน์ และเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ และสอดคล้องกับ Husen & Postlethwaite (1994: 19) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่ดีและมีประโยชน์ ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง 2) รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา และ 3) รูปแบบควรนำไปสู่การทดสอบหรือ การทดลองใช้ ทั้งนี้แสดงว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ต้องมีการกำหนดกระบวนการ กิจกรรม และเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่นักเรียน

1.2 โรงเรียนประถมศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียนไปประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่ซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจที่แตกต่างกันส่งผลให้ อาชีพมีความแตกต่างกัน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมการนำรูปแบบไปใช้โดยพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 โรงเรียนต้องประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้จากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย สถานประกอบการ ชุมชน ผู้ปกครอง

1.5 ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านทักษะอาชีพ รวมถึงพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนในภูมิภาคอื่นหรือเขตตรวจราชการอื่น เพื่อจะทำให้ได้องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน

สรุป

รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3.1) การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพของสถานศึกษา 3.2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 3.3) การวัดผลประเมินผลด้านทักษะอาชีพ 3.4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านทักษะอาชีพ 3.5) การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน พบว่า การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติให้กับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

เอกสารอ้างอิง

- เจริญพร คำจารย์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ดารุณี เดชยศศดี. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดิเรก พรสีมา. (2559, พฤศจิกายน 4). ครู 4.0. มติชน, 10.

นงนุช ชุมภูเทพ. (2560). รูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร เขตภาคเหนือฝั่งตะวันตก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พระมหาอุทตนา ตุ่มอ่อน. (2564). รูปแบบการพัฒนสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Anderson, T. P. (1997). Using models of instruction. In C. R. Dills & A. J. Romiszowski, Eds. **Instructional development paradigms.** (pp. 521-522). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology.

Brown, W. B. & Moberg, D. J. (1980). **Organization theory and management: A macro approach.** New York: John Wiley and Sons.

Guskey, T. R. (2000). **Evaluation professional development.** London: Sage.

Husen, T. & Postlethwaite, N. T. (1994). **The international encyclopedia of education.** Oxford: Pergamon Press.